

DOMOLJUB.

Slovenskemu ljudstvu v poduk in zabavo.

Izhaja kot priloga „SLOVENCU“ vsak prvi in tretji četrtek meseca. Ako je ta dan praznik, izide „DOMOLJUB“ dan poprej. Cena mu je 80 kr. za celo leto; 40 kr. za pol leta. Naročniki „Slovenca“ ga dobivajo zastoj. — Spisi in dopisi naj se pošiljajo: Uredniku „DOMOLJUBA“ Ljubljana Trnovo; naročnina in inserati pa opravištvu v semeniških ulicah št. 2. — Naznanilo stane 8 kr. za dvostopno petit-vrsto, če se tiska enkrat; 12 kr., če se tiska dvakrat, in 15 kr., če se tiska trikrat. Večkratno tiskanje je še veliko ceneje.

Štev. 14.

V Ljubljani, 17. julija 1890.

Letnik III.

Kaj je novega po svetu?

Dunaj, glavno mesto našega cesarstva, se bo zdato povečal, ker se bodo mnoga predmestja v okolici z njim združila v eno občino. Vlada bo to potrdila, a zahteva za-se pravico, da bo ona postavljala povečanemu mestu župana, da ga torej ne bodo več volili mestni odborniki. Upati vendar je, da bi Dunaj tudi v prihodnje ohranil svojo samostojnost in prosto si volil svojega župana. — Lepa je bila slovesnost, ko so umestili **novega škofa** na Dunaju, dr. Grušo. Dunajčani, vzlasti delavci, rokodelci in obrtniki so novega škofa zelo veseli; napako ima novi škof samo eno, kakor so rekli sv. Oče, da je namreč — prestar, ima že 70 let. — Volitve v **deželne zборе** so se dovršile v Salzburgu, na Predarlškem in v Bukovini. Na Salzburškem je vzlasti Lienbaher napravil mnogo neprilik med volitvami in posrečilo se mu je, da bo s pomočjo svojih prijateljev-poslancev odločeval med konservativci in liberalci. Predarlško in Bukovina imata po večini konservativne poslance v deželnih zborih. — **Češko-nemška sprava** komaj pričeta se že podira od nemške in češke strani in to je povod,

da se bo narodna strast še vedno bolj širila po lepi češki zemlji. — Na **Moravskem** je ena četrtna prebivalcev, ki so Nemci po rodu, tri četrtine pa je Čehov in vendar imajo Nemci v moravskem deželnem zboru večino poslancev na svoji strani. To je pač očitna krivica, ki se godi Čehom na Moravskem vsled krivičnega volilnega reda. Ali se je čuditi, da češki narod nekako obupan išče pomoči sam v sebi, ker je od drugod nima pričakovati. Žal, da mu jo tudi njegovi sedaj glasno kričeči mladočeški preroki ne bodo donesli, ker ljudje tacih misli znajo pač podirati, a zidati ne umejo. Nemški katoliki na severnem Češkem bodo imeli od 6. do 8. septembra svoj četrti severno-češki katoliški shod. — Kdaj bomo pač Slovenci obhajali prvi tak shod? — V Vinogradih pri Pragi so dobili v šolo za učitelja juda dasi je v šoli dve tretjini katoliških otrok. Tega pač ni treba pojasnjevati. In vendar najdeš še vedno ljudi, ki pravijo, da je sedanja šola dobra, da torej ni potreba verske šole. — Na **Španjskem** še vedno kolera straši in pobira ljudi; hvala Bogu, da drugih dežel letos do sedaj še ni obiskala.

Kaj je novega po Slovenskem?

Kranjsko. Pri ustanovi barona Karola Flödnigga za slepe in pri ilirski ustanovi za slepe na Kranjskem je za šolsko leto 1890/91 v odgojilnici za slepe v Lincu praznih več mest. — Za te ustanove smejo prositi na Kranjskem rojeni ubogi, brezpomočni slepi otroci, posebno sirote, obojega spola, ki so sicer po-

polnoma izobražljivi, ter so najmanj sedem in ne več kot 12 let stari. — Otroci, katerim se podelé ustanovna mesta, morajo seboj prinesiti po jedno nedeljsko obleko in dve navadni obleki, po 3 pare črevljev, 6 srajc, 3 pare spodnjih hlač, 6 parov nogovic in 6 žepnih robcev; pripeljati se morajo ti

otroci v Ljubljano, odkoder se na ustanovne troške premijo v odgojilnico v Lincu. — Stariši ali njih varuhi, ki hočejo za svoje otroke ali varovance prositi za jedno ali drugo ustanovno mesto, morajo svoje prošnje, katerim naj priloži krstni list, pričevalo o stavljenih kózah in ubožni list; potem zdravnikovo pričevalo o zdravju dotičnih otrok in njih izobražljivosti, le-sém podati po zadevnem c. kr. okrajnem glavarstvu (v Ljubljani po mestnem magistratu) do 31. julija t. l. c. kr. deželni vladi za Kranjsko. — Družba sv. Cirila in Metoda je izdala povodom Ravnikarjeve slavnosti na Vačah lep spis s sliko slavnega škofa in pisatelja Ravnikarja. — V Višnjah pri Ambrusu v Suhi krajini je toča tako zmlatila žito, da so je morali pokositi; enako je napravila veliko škodo v Strugah, posebno Podtabrom in na Rapljevem. — Otroci so zažgali skedenj Janezu Lončarju v Šmartnem pri Kranju, sosedu Urbancu je pogorel skedenj, kolarnica in hlevi. — Fr. Bevc od sv. Katarine je sunil Jakoba Kovača v vrat, da je ta kmalu umrl. Bevc se je sam naznanil sodišču. — Iz Ilirske Bistrice se poroča: Že mnogo let ni letina pri nas tako lepo kazala, kakor letos. V ponedeljek okolu poldne pa je začel razsajati silen vihar, ulila se je ploha, usula toča, in to je trajalo poldrugo uro. Sreča, da toča ni bila debela in je padala med dežjem, vendar je po bistriški dolini naredila veliko škodo. Najbolj so zadete vasi Spodnji Zemon, Vrbica, Vrbovo in Jasen; uničeni ste dve tretjini pridelkov. Kmetje so upali, da si bodo po

lanski slabi letini nekoliko opomogli, pa ena ura jim je uničila upanje. — V Zagorji ob Savi se je ustanovilo društvo „Sokol“.

Iz Domžal. (Trojna lepa slovesnost.) Zadujo nedeljo smo imeli pri nas prvo sv. obhajilo otrok; bilo je novoobhajancev petdeset dečkov s šopki in deklic v beli obleki z vencem na glavi; slovesnost je bila prelepa, govor tako gniljiv, da ni suho ostalo poslušalcem nobeno oko. — Za tem je prišla druga slovesnost. Neka prav pridna deklica, ki se je posebno veselila prvega sv. obhajila, je nevarno zbolela nekaj dni pred prvim sv. obhajilom. Da bi se tudi njej spolnile goreče želje, šli so jo g. duhovnik obhajati na dom; vsi prvoobhajanci v svatovski obleki so spremili sv. Rešnje Telo na dom k bolni tovarišici, kjer so otroci jokali od žalosti in veselja; žalostni, ker so videli mlado bolnico, veseli ker so bili priče, da je tudi ona prejela sv. obhajilo. Bil je nebeško lep prizor, ko so otroci stali okrog postelje ter solzeč molili za dekličino zdravje. — Popoldne pa je bila tretja slovesnost: blagoslovljenje kapelice in kipa Matere Božje, katero sta napravila za božjo čast vneta Alojzij Nemec in njegova žena; kip je izdelal še mlad a spreten mojster g. Tomšič iz Kamnika. Ljudstva je vse mrgolelo; polno lepih čutil in blagih spominov na ta pomenljivi dan, vračalo se je veselo domu, rekoč: To je bil dan, ki ga je Gospod naredil.

Iz Šmartina pri Litiji, 4. julija. Ljudstvo pripoveduje, da je minolo že več stoletij, ko sta šla

Listek.

Junak v poklicu.

Na samotnem kraju tik železne ceste stoji železniška stražnica št. 36. Kake pol ure je do bližnjih dveh postaj po železnici nazaj ali naprej in dobre pol ure mora železnični čuvaj hoditi do bližnje vaške cerkve, ako mu ob nedeljah dovoli njegova služba, da gre k sv. maši. Zeló samotna je torej ta stražnica, vendar je na zeló važnem kraju. Stoji namreč na mestu, kjer se stranski tir železnice loči od glavnega in kjer je železna proga posebno zelo zavita in napeta, ker drda hlapec med gorovjem. Železni vlak se približuje stražnici med tesnim presekom, na obeh straneh so visoko nagromadene pečine, kjer je bilo treba le s smodnikom pot zgraditi železni cesti ter se vije memo stražnice po ovinku ali po glavni ali stranski progi med prijaznim poljem dalje ter čuvaju kmalu izgine izpred oči.

Vsled teh vzrokov je ta čuvajnica zeló nevarna in važna. Le majhna napaka pri postavljanji

znamenj, kadar se vlak približa in zgodila bi se strašna nesreča, ker vzlasti nagliči s silno močjo pridrdrajo navzdol, ter bliskoma zginejo memo stražnice, ki se tedaj v svojih podstavih trese, kakor šibica na vodi. Treba torej na tem nevarnem kraju zanesljivega čuvaja, ki poleg službene navadne prisege se tudi še posebej zaveže, ne ganiti se z mesta v nobenem slučaju, dokler ga ne zamenijo z drugim namestnikom. Pri čuvaju Molnarju, ki sedaj oskrbuje to stražnico, bi seveda ne bila potrebna še posebna prisega, zakaj vsi višji in tovariši njegovi vedó, da ga ni bolj zanesljivega, zvestega in treznega čuvaja, kakor je Molnar, mož zagorel, krepak, star dobrih trideset let.

Zadovoljen in v miru živi naš čuvaj v svoji stražnici z ženo in petletnim sinčkom Jankotom, le nekaj mu greni življenje: žena mu je vedno bolehná in sicer, kakor zdravniki pravijo, vsled pomanjkanja krvi; vendar se oba tolažita, da zdrava sapa, krepka hrana in medsobojna ljubezen in pomoč bo vse to doseglo, da sčasoma žena popolno ozdravi. Zadnje dneve se možu žena posebno slabotna dozeva, a na skrbno njegovo povpraševanje mu vedno

duhovnik in cerkvenik iz Št. Vida pri Zatičini z Najsvetejšim k bolniku v naše hribe. Tedaj je namreč naša župnija spadala še pod Št. Vid. Bil je hud mraz, kakor pripoveduje ljud, ko sta prišla na kraj, ki se zdaj imenuje Sv. Večer. Morala sta tukaj prenočiti pod hojo, ker blizu ni bilo hiše, zato se kraj zdaj imenuje Sv. Večer.

Postavili so pozneje na tem kraju v spomin križ, ki pa je že strohnel. Že več časa se je govorilo, da bi sozidali znamenje. In res je stalo znamenje gotovo že lansko leto, na sv. Petra in Pavla dan pa smo postavili v znamenje podobo Sreca Jezusovega. Podobo je lično izdelal g. Ivan Šubie v Škofji Loki. Imenovani dan so slovesno v sprevedu štirje mladenči nesli podobo iz župnijske cerkve uro daleč na imenovani kraj, za njimi se je zvrstilo 20 parov deklet z venci in svečami. Preč. g. dekan je blagoslovil znamenje ter v prav lepem govoru pojasnil pomen te slavnosti.

S Klanca pri Dobrni. (Kresi.) Odkar so sv. oče Leon XIII. praznik svetih apostolov Cirila in Metodija z dne 9. marelja preložili na 5. dan julija, kakor se je to že prej ponekod slavilo, od tistega časa se god blagovestnikov slovanskih obhaja lahko spodobnejše. Slovenci so začeli v predvečer svetka po starodavnej navadi slovenskež zažigati krese. To nas spominja: Kakor kresna luč preganja nočno temo, podobno sta sveta brata med našimi predstariši z lučjo nauka Kristusovega odpodila dušno temoto v noči neverstva. Za dar krščanstva hvaležni

mladeniči tukajšnji so vzgled svojih vrstnikov po drugih krajih poskusili posnemati prvokrat lani, ter so omenjeno šego pri nas vpeljali. Toda godilo se jim je blizu tako, kakor sv. Cirilu in Metodiju, ko sta med Sloveni vpeljavala sveto vero. Sovražniki slovenske besede so toževali oba in v ječo zapirali. In še le tedaj, ko so se papež poskusili za nedolžno preganjana mučenca, sta za čast božjo in za zveličanje duš vneta moža našla več mira pred nasprotniki. Tudi zavoljo početja naših mladeničev se je nekdo pritožil v Celji pri gosposki. Ta je naročila tukaj bivajočemu orožniku, naj preišče nevarnost, ki so jo baje povzrokovali kresi. Ali preiskava je razodela, da vsled „neznatnega ognja“ ni mogla groziti pač nikakoršna nesreča. No, ker so fantje istodobno tudi streljali, a zadeve niso bili, kakor to postavno določilo zahteva, naznanili pri občinskem predstojništvu, na podlagi tega je okrajno glavarstvo zaukazalo županu, naj strelece zavoljo prestopka dotične postave kaznuje. Občinski predstojnik je torej moral soditi. Neki mladenič, ki se je oglasil kot odgovoren, bil je obsojen ne sicer v zapor, pač pa na platež globe v znesku jednega goldinarja v prid občinskovožnej blagajnici. Fantje še slutiti niso mogli, nobenemu še na um ni prišlo, da bo z nedolžnim veseljem katerega občana razdražil. Toda nepričakovana sitnoba je strelece za jedno skušnjo obogatila. Zatorej so letos pravočasno županstvu naznanili, da pri kresih, ki se bodo žarili v čast svetemu Cirilu in Metodiju, nameravajo streljati. In

odgovarja: „Bo že bolje, bo že!“ Ni upala popolno razodeti možu svoje bolehnosti, ker ga ni hotela žaliti. Janko jima je bil edin otrok ostal, troje drugih jima je pomrlo. Janko je bil zdrav, kakor riba, igral se je rad na vrtiču za stražnico, toda vselej, ko je imel kak vlak priti, prihitel je tudi on pred stražnico k očetu. Kakor je bil majhen, vendar je že poznal znamenja ali „signale“, prihitel k očetu ter se vstopil za njegov hrbet in ravno tako vestno pozdravljaj mimoderoč vlak, kakor njegov oče.

Večerilo se je že nekega lepega pomladanskega dne, nobo je brez oblakov in rumeno solnce se ravnokar poslavlja za gore; na klopici pred stražnico sedi čuvaj ter čaka znamenja, da je vlak odšel od bližnje postaje. Naenkrat ga prestraši glasen krik iz vrta; ves iz sebe hiti na vrtič in najde tam svojo ženo — onemoglo, Janko poleg nje joka in jo poljubljuje, da bi ga mati zopet pogledala. Čuvaj zadene omedlelo ženo, nese jo v stražnico ter jo skuša z drgnenjem in z mrzlo vodo zopet oživiti. Slednjič se mu vendar posreči, žena pogleda.

„Mana, draga moja, kaj se ti je zgodilo?“ vprašuje sočutno čuvaj. Bolnica se vedno bolj za-

veda, skuša se smehljati, a smehljaj ji zvane na obrazu, ki je vedno bolj blede. S slabotno desnico prime sinka za roko, z levo pa se oklene vratu čuvavega ter mu zašepeta:

„Ljubi moj, jaz kmalu končam. Smrt je blizu; čutila sem to že dolgo, a nisem ti upala razodeti.“

„Ne, ne smete umreti“, pravi ihteti Janko in tudi čuvaju derô debele solze po zagorelih licih. V tem pa se zasliši „signal“. Težko se odtrga Molnar od bolnice, a kliče ga dolžnost. Kakor v sanjah postavi znamenja pri stražnici, pregleda, če je vse v redu ter se postavi z zastavico poleg tira. Le par minut je, a zdi se mu, da je cela večnost, tako težko pričakuje vlaka, ker vedno mu je v mislih, kako je pač bolnici v hiši. Naglič oddrda in on je takoj pri ženi, ki zopet nezavestna leži na postelji; le na težki sapi čuvaj pozna, da je še živa.

To je bila za Molnarja najhujša poskušnja. Kaj naj stori? Nikjer blizu ni nobenega človeka, nikogar nima, da bi ga poslal po pomoč; sam pa ne sme z mesta, ker pred vlakom ne pride iz vasi domov. In vendar žena ne sme umreti brez pomoči. Treba ji je zdravnika, morda ji pomaga. Z rokama si obu-

res. Zrečar 4. julija nas je praska topičev izvalila izpod strehe. Že ko se je mrak stiskal, smo na Klanec čuli strelbo od Savinje, a velikanski kres na Konjiški Gori je menda želel nadomestiti svetlobo zahajajočega solca. Po našem gričevju se je pred očmi pisalca teh vrstic plamen zasvetil prvi pri Vršniku, sledil mu je drugi nad Kotom, spremljali so ga topiči, isto tako pri Božniku in pri Rožarju, svetili so tudi na Gorici sred Klanca, zatem v Jevnišji, na Temnjaku, na Rudniku. Vse to si lahko opazoval iz obližja toplice. Z onimi kresi po sosednjih okoliceh jih je nekdo naštel osemnajst. Konečno se je na holmeu blizu hiše-zdravilnice zažaril križ v znamenje, da sta ss. Ciril in Metodij na zemlji slovanske zasadi križ, stavila cerkve in šole, kjer sta s pomočjo ljudstvu razumljive govorice slovenske v srce svojih poslušalcev zasajala seme nauka na križu za nas umrlega Vzveličarja. Za „lahko noč“ pa je tujec-topličar in domači rodoljub še poslušal poleg svetlega križa stoječo družbo moških pevcev in pa občudoval pridnih deklet nežne glasove, ki so po tihej dolinici odmevali s prijaznega vrha Cvetnika. Ob deseti uri bil je čarobnemu prizoru konec. Vtihnili so topiči, ugasnili številni kresi.

Štajarsko. Od 3. avgusta do 4. oktobra bode v Gradcu „deželna razstava“. Svetli cesar bodo se dné 2. avgusta pripeljali v Gradec. Sledeči dan bodo odprli „deželno razstavo“, ki bo v imenovanem mestu trajala do dné 4. oktobra. — Po vseh krajih, koder prebivajo Slovenci, ima „Slovensko pevsko

društvo“ svoje ude. Sedež istemu je pa v Ptuj. Društvo bo letos dné 10. avgusta zborovalo v Mariboru. Oglasilo se je že čez 200 pevcev, ki bodo prišli k zboru. — Gospod učitelj Paulšek v Račji je izvrsten čebelar. Pri njem se je dné 29. junija zbralo številno čebelarjev iz Podravskega kraja. Pri shodu je ob umnem čebelarstvu razlagal marljiv g. dr. Tré iz Maribora. — Dné 23. junija je strela udarila v hišo Rojkovo v Dupljeku. Iskra je zadela in usmrtila pri odprtem oknu stoječo deklo Barbaro Kranjc in ob enem zažgala in vpepelila poslopje. — Od Mure pri Ljutomeru se nam naznanja: Sena smo nasušili mnogo. Trava vzrastla je lepa. Zjutraj 9. junija imeli smo mraz. Trava, ko smo jo kosili, bila je trda, a po pokošeni in za sušitev raztepeni travi videl si vse belo. Toda škode, hvala Bogu, slana ni napravila nobene. Poljski prirastki so lepi vsi. Hrušek in sljiv, če ostanejo, bode veliko, jabelk malo. — Občinski urad v Pirešici blizu Zalea uraduje slovenski. To zna tudi e. kr. sodišče v Celji. Toda nekateri (ne vsi) gospodje mislijo, da je ljudstvo zavoljo uradnikov, a ne uradniki zavoljo ljudstva. Tako se je pripetilo, da je občina od sodišča dobila neko pismo nemško. Občina ga ni marala vsprejeti, a sodišče je odgovorilo, da ona mora nemška pisma vsprejemati. To se je zgodilo že dvakrat. Občina se je obakrat pritožila na Dunaji, a pravosodni minister je odgovoril, da sodišče zanaprej mora občini pošiljati samo slovenske dopise. Glejte: Kdor pravico išče, pravico najde. Narodno-zavednej občini: Slava!

pajoč pokriva svoj obraz ter skriva solze, ki mu tekó po licih; tedaj pa se oklene njegovega kolena mali Janko. Čuvaj poljubi svoje dete in rešilna misel mu v tem trenutku šine v glavo. Urno vzame košček papirja in zapiše nanj s tresočo roko: „Stražnica 36. Žena mi umira! Pomoč! Zdravnik!“

Nato pelje Jankota na železnični tir ter mu reče: „Janko, mama so nevarno bolni. Ti jih morebiti rešiš; teci s tem listkom do bližnje postaje tukaj nazaj, ter oddaj listek na postaji kateremu koli človeku, ki ga dobiš. Toda pazi, drži se vedno levega tira. Bog ne daj, da bi šel na desno stran. Ali si zapomnil Janko? Sedaj pa le steci, materi je slabo, Bog s teboj in tvoj angelj varh!“ — Čuvaj poljubi še enkrat sinka, ki srčen vzame listek v roko ter jo urnih nog ubere po železnični progi ter kmalu izgine očetu izpred oči. Čuvaj hiti v hišo, kjer oskrbuje ženo. Bolnica je sicer zopet spregledala, a oko ji je kalno in nemirno bega sem in tja, zdi se, da več moža ne pozna. Zopet nov udarec za možovo čuteče srce.

„Oh, da bi pač Janko srečno prišel do postaje!“ vzdihuje Molnar in polasti se ga silen strah za

dečka. Kaj, ako se mu med potoma prigodi kaka nesreča? Toda kaj naj se mu primeri? Sedaj ima urni Janko že pol pota za seboj, sedaj bo kmalu izza pečin v soteski in potem je brez nevarnosti. O Bog, pomagaj nam v tej grozni sili!

Naenkrat pa čuvaj zasliši „signal“. Kaj pomeni sedaj to znamenje? si misli čuvaj. Ko odskoči iz hiše in posluša zopet ga sliši in spozna, da je znamenje za posebni vlak, s katerim se vozijo cesarji in drugi imenitni, bogati ljudje. Zvesti služabnik se ozre še enkrat v hišo na bolnico, potem pa hiti na tir, da vse potrebno pripravi za posebni vlak; kakor v omotici le bolj iz navade opravlja ta pot svojo službo. — Toda po katerem tiru pač prihiti posebni vlak? Na tem, ne levem tiru... Za božjo voljo, vsklikne čuvaj, po tem tiru sem dečku ukazal hoditi in Janko bo zdaj ravno v preseki, kjer se še odraščeni človek težko izogne vlaku.

To je bilo tudi močnemu možu poskušnje preveč: zdi se mu, da se vse vrti okrog njega, zato se oklene znamenja pri stražnici. Srce mu bije, kakor bi mu hotelo počiti, kri mu hiti v glavo ter mu jo hoče razgnati. On zbere vse moči, da bi zaklical na po-

— Iz Prevorja pišejo: Pred praznikom ss. Cirila in Metodija smo od farne cerkve opazovali okoli petdeset kresov. — Žito bilo je lepo. Sadjà bođe malo. — V neko šolo pod Kozjakom v Celjskem okraji je one dni pred binkošti večkrat priletela lastavica. Skraja je to razvedrilo učence. Učiteljica pa je dobila priložnost, razlagati dečici, kako da morajo varovati ptičice. Rekla je seveda tudi, da ne smejo razdirati gnjezdov. Toda hudomušna lastavka je gospodično prišla za besedo, skoz štiri šolskoproste dni spravila jo v past. Ko so namreč otroci v sredo po praznikih prišli v šolo, našli so v kotu sprednjega okna gotovo gnjezdo, v katerem je sedela lastavica. Kako zdaj „nadlogo“ iz izbe odstraniti? „Učencem slabega vzgleda dajati ne smem“, tako je mislila učiteljica, potem je prostor primerno okovarila in te dni petero mladičev več že leta po zraku, „speljali so se“ iz gnjezda v šolskej sobi prvega razreda.

Koroško. Slovenci se prav pridno pripravljajo za volitve; vzlasti je v podjurski dolini gibanje zelo živahno; pa tudi v Celovškem, Beljaškem in Št. Mohorskem volilnem okraju so se Slovenci dogovorili z vernimi Nemci, da hočejo skupno postopati pri volitvah proti liberalcem. Bog daj prav obilno vspehov! — Po vsem slovenskem Koroškem goreli so kresovi na čast sv. Cirilu in Metodu; celo na najvišjih gorah na Jepi, Macnu, Obirju, Peci, Dobraču, Višarjih goreli so lepi kresovi. V Celovcu je P. Stare jezuit lepo pridigoval o življenju naših svetnikov. — Iz Sinče vasi in iz Tinj se poroča, da so posojilnice ondi že ustanovljene. — G. Murija, vrlega poslanca Koroškega, je ondotno „Katoliško politično in gospodarsko društvo“ izvolilo za častnega člana. — Preč. g. zlatomašnik Andrej Aljančič, korar stolne cerkve, je imenovan za častnega kamornika sv. Očeta. Čestitamo!

Cerkev in šola.

Mladeniške družbe.

Z Dolenjskega piše „Domoljubu“ prijatelj dne 12. julija 1890 tako-le: Na Dolenjskem smo imeli sv. Petra dan lepo slavnost. Na Krki se je slovesno ustanovila kanonično potrjena „družba krščanskih mladeničev“. Enake družbe so poleg rokodelskih družb najboljši pripomoček, da se rešijo mladeniči

duševnega pogina in te družbe se močno razširjajo po Nemškem, Laškem, Francoskem in tudi po Avstriji, posebno po Dunaju. Rim je podelil družbi obilo odpustkov in milostljivi g. knezoškof ljubljanski so ji podelili svoj blagoslov. Kakšna je bila pa ta slavnost? Zjutraj so imeli mladeniči skupno sv. obhajilo, družbeno sv. mašo in primeren govor. Po-

magaj. Toda kaj? Tudi če bi klical še glasneje, živa duša ga ne bo slišala. Od gorovja sem se pa že čuje bobnenje, to je bližajoči se vlak. Sedaj bo pač že v preseki, tam, kjer je sedaj Janko, ki si ne vé nikamor pomagati. Kakor brez uma skoči oče naprej, kakor bi hotel detetu na pomoč, ki ga ima zdaj zdaj vlak streti, toda dva, tri korake in zapuste ga moči, toliko da še zasliši sikanje od daleč, sikanje, ki se sliši na vlaku ob času nevarnosti. „Prepozno“ vzdihne in omahne poleg stražnice na tla. Očetovo srce ni zmožno prenašati toliko bolečin. Ubogi čuvaj!

* * *

Janko pa je med tem hitel po železničnem tiru. Kadar je omagoval, spomnil se je očetovih besed ter zopet začel bolj hiteti; toda noge so mu bile vedno težje in le misel, da zamore z urnim tekanjem rešiti mater, ga še nekoliko podpira. Kmalu je deček v preseki; na obeh straneh visoke obsekane pečine; dečka je bilo pač strah, ker se je zmračilo. Nekaj strah, nekaj utrujenost sta slabila Jankotu moči. Jela ga je glava boleti, videlo se ni več dobro in tako zadene ob kamen tik tira ter pade z glavo

ravno na železni tir; udaril se je zelo, ter obležal kakor je padel z glavo na železnem tiru, v roki držeč izročni listek. A ker ga je glava, kamor je padel, zelo bolela, pomaga si čez železni tir ter skoro tik njega obleži z glavico na mehki travi. Čuje od daleč čudno bobnenje, zdi se mu, da se svet trese pod njim, a trud in udarec sta ga tako prevzela, da nima več toliko moči, da bi se umaknil varno na stran; onemogel sirotej zaspi...

* * *

Vojvoda se vozi v posebnem vlaku nadzorovat svoje vojake pri vajah. Na železnici, po vojašnicah in po krajih, kjer se je imel voziti, pripravljali so se že več časa za sprejem. Tem bolj neprijetno je bilo, da se je med tem odtrgal hud oblak ter je nalive odnesel železni most ravno na oni železni cesti, kjer bi se imel voziti. Ako je hotel vojvoda priti pravočasno k vajam, treba mu je bilo po drugem potu skozi gorovje, izvoli si v ta namen isto pot, katero med drugimi čuva tudi naš Molnar. Na vlaku, ki vozi ljubljenegega vojvodo, je seveda vse v najboljšem redu. Dva voditelja sta pri mašini ter pazita skrbno, da se ne pripeti kaka neprimolika. Vlak

poldne v društveni sobi mesečni shod in na to so se slovesno sprejemali udje v cerkvi pri altarju sv. Alojzija in Stanislava. Navzoča domača gospoda in bližnji gospod duhovnik, ki je imel do mladeničev primeren govor. Gospod župnik kot vodja je sprejemal ude. Ginljiv je bil prizor, ko so mladeniči z gorečimi svečami v rokah najprej obljubili zvestobo katoliški cerkvi in da hočejo natančno spolnovati božje in cerkvene zapovedi. Lepo je bilo videti, ko so mladeniči med popevanjem primerne Marijine pesmi sprejeli iz rok g. predsednika svetinjico Matere Božje na vrat in sprejemnico v roke. Marsikdo izmed gledalcev je bil do solz ginjen. Z zahvaljeno pesmijo in slovesnim potrkavanjem se je slavnost končala. Taka društva so vzlasti za sedanje razmere potrebna tudi slovenski mladini.

Dragi čitatelj, gotovo ti je znano pereče socialno vprašanje. Po celi Evropi revščina in nezadovoljnost med delavci. Tudi mi na Kranjskem imamo že socialno vprašanje in ne v malem obsegu. Spomni se le na lanski štrajk. Odkod pa ta beda med delavci in sploh med vsem ljudstvom razun pešice bogatinov? Dva vzroka sta: 1. slaba plača in 2. hrepenenje po razkošnosti in zapravljanji. Posebno mladi svet nima skoro druge skrbi, kakor uživati in se veseliti. Da so pa sploh te žalostne socialne razmere postale mogoče, je pa najprvi vzrok ta, da se je omajal temeljni kamen, na katerem more obstati dobro urejena socialna družba, zginil je verski duh iz krogov bogatinov in več ali manj

tudi iz krogov delavcev. Od tod zatiranje, od tod revščina in splošna nezadovoljnost.

Kako pa pomagati? Omni morbo suum remedium. Glavni nauk krščanskih socialistov, med katere štejemo tudi sv. očeta Leona XIII. je: Človeška družba naj se postavi nazaj na krščanska načela, na načela deset božjih in pet cerkvenih zapovedi. (Leo XIII. v pismu do nemškega cesarja). Na to naj se delodajalci postavnim potom prisilijo, da bolj človeško ravnaajo z delavci, delavci naj se pa tudi vadijo zmernosti in zatajevanja. Ker, ako se delavci ne navadijo varčnosti, revščina ne bo zginila tudi, ako se jim plača še tako poviša. Dobro došlo vsakatero društvo, ki deluje v ta namen.

Družba krščanskih mladeničev ima namen, mladeniče obvarovati zapravljanja in jim vcepiti odločno verskega mišljenja in duha. Sredstva v to so: mesečna spoved, natančno spolnovanje verskih dolžnosti, varčnost, zmernost v jedi in pijači, mesečni shod, društvena knjižnica. Pod kaznijo izključenja se pa prepoveduje udom: ples, ponočevanje, grešno znanje, branje liberalnih časnikov in protiverskih knjig.

Zato je želeti, naj bi se tudi med Slovenci te družbe ustanovljale v blagor udom in srečo vsemu narodu. Ni čuda, da je sedanji breslavski nadškof pred nedavnim tako toplo priporočil te družbe, želeč, da se v vsaki fari ustanovi to ali podobno društvo, enako nadškof mogunški. Tudi ni čuda, da je slo-

se že bliža kakor blisk hiteč znani nam presek, kjer brezskrbno počiva tik tira naš mali Janko; nevarnost zanj je velika; ako ne spazi vodja na vlaku otroka, razmlinčen bo Janko na sto koscev.

V tem že zakriči vodja na mašini, skoči k „ventilu“ ter sproži piščalko, ki je glasno naznanila nevarnost: zagledali so dečka pred seboj. S skoro nadčloveško silo trudijo se vstaviti vlak, ki se jim sevda ustavlja z natorno težo in močjo; par korakov pred dečkom se vendar vlak ustavi.

Ljudje v vozovih so vsi prestrašeni, urno odpirajo vrata pri vozovih ter se povprašujejo, kaj ima vse to pomeniti.

„Kaj se je zgodilo? Ali je kak roparski napad? Ali je kaka nesreča pri železnici?“

Vojvoda stopi iz voza, vidi se mu, da je nekoliko opraskan po obrazu, najbrže se je kam zadel, ko je vlak mahoma obstal in popotnike neprijetno zazibal. Nasproti mu prihiti z lučjo vodja na vlaku, v naročju ima otroka ter naznani vzrok, zakaj da je moral vstaviti vlak. Janko je še vedno držal listek v roki; vojvoda vzame listek ter prebere pri luči, kar je bilo zapisanega.

„Pri stražnici št. 36 ustavite vlak. Izročite otroka mojemu služabniku“. Tako ukazuje vojvoda.

„Visokost, vi ste tudi nekaj ranjeni“, pravi zdravnik vojvodin.

„Nič ne dé, malo sem se oprášnil, a za-me ne skrbite; vredite svojo apoteko, kmalu jo boste potrebovali.“ — Po teh besedah stopi vojvoda zopet v voz in kmalu je zopet vlak v najlepšem diru, kmalu je pri stražnici št. 36.

Z globokim vzdihom se vzbudi Molnar iz omotice. Polno ljudi je okrog njega, jako bogato in dragoceno oblečenih; med njimi mu eden prinese nasproti tudi njegovega Jankota, po katerem čuvaj hlastno stegne svoje roke.

„Počasi“, pravi tujec čuvaju, „da ga ne vzbudite, deček namreč spi in počiva.“ — Kakor je bilo poprej za čuvaja žalosti preveč, tako ga sedaj preoblada prevelika nepričakovana sreča. Ni si namreč čuvaj mogel misliti, da bi bilo mogoče rešiti otroka in sedaj ga pestuje v svojem naročju — srečni oče.

V tem pride že zdravnik iz stražnice, kjer je preiskal bolnico ter sporoči vojvodu: „Žena je bolna vsled pomanjkanja krvi in je zato vsled slabosti

veči vodja dunajskih katoličanov dr. Luegger s posebnim veseljem nedavno omenjal, da so na Dunaju skoro v vseh farah ustanovljene te družbe, tudi akademična se je ustanovila in kakor čujem, imamo tudi Slovenci svojega zastopnika v nji. Lanski dunajski shod je tudi iz verskih, нравnih in socijalnih ozirov toplo priporočil družbo krščanskih mladeničev, želeč, da se povsod ustanovi, kjer je količkaj mogoče. Od tistega časa se jih je že precej ustanovilo posebno po Nižjem Avstrijskem.

Slovenski rodoljubi, posebno duhovniki! Znane so vam žalostne razmere med našo možko mladino po trgih, mestih in vaseh. Kolika razuzdanost sem ter tje! Rešite, kar je mogoče rešiti. Sredstvo naj

vam bodo mladeniške družbe. Začetek je storjen. Na Krki je družba že kanonično ustanovljena, v Žužemberku obstoji tudi že eno leto ne brez uspeha. In koliko veselja vžije tudi duhovnik v družbi. Res je nekoliko sitnosti, ali ni je rože brez trnja. Posebno gg. duhovnikom položim misel na mladeniško družbo na srce. In ako bi družba tudi kedaj zaspala, toliko se bo lahko reklo, da hudega ni nič storila, pač pa vsaj mnogo napačnega zabranila.

Ko sem prebiral nedavno Slomškovo „Življenja srečen pot za mladeniče“, sem si mislil, ko bi ta blagi prijatelj mladeničev zdaj še živel, gotovo bi z vsemi silami razširjal te družbe. Torej na noge v blagor mladini in v prospeh domovini!

Gospodarske in obrtnijske stvari.

Pogašanje majhnega ognja. Neverjetno je, kolikrat se ravna z ognjem neznansko nespametno in tako neprevidno ravnanje je največkrat krivo strašnih požarov. Pri topljenji masti ali masla, pri spravljanji pepela, pri rabi svetilnic po hlevih in skednjih ne more biti človek nikdar dovolj previden. Če se pa vendar vkljub vsej previdnosti kaj vname, je treba posebne hladnokrvnosti, da se ogenj hitro pogasi in nevarnost zmanjša. Za vsak slučaj mora biti zmeraj voda v hiši, zlasti zvečer, predno se gre spat, naj se posode z vodo napolnijo. Če se vname

onemogla. Pri skrbni postrežbi si bo kmalu opomogla.“

„Prenesite jo v spalnico na vlak, v bližnjem mestu bo imela zdravniško pomoč in dobro oskrb pri rokah. — Sedaj pa čuvaj, povejte nam, kaj se je zgodilo. Kaj je z vami, kaj z otrokom?“

S tresočim glasom povedal je čuvaj, kar nam je že znano iz pripovedovane dogodbe.

„Vrli mož“, pravi vojvoda, „skazali ste se zvestega v svoji službi, ker niste zapustili svojega mesta, dasi vam je bilo v nevarnosti najdražje: žena in otrok. Zahvalite Boga, da se je vse tako srečno izšlo. Dajte mi roko, vrli mož, jaz vas ne bom pozabil.“ — Zamisljen stopi vojvoda v svoj voz ter slovesno reče svojim spremljevalcem: Gospodje, z junaki se ne ponašajo samo vojaki, ima jih vsak, tudi najnižji stan — junake v svojem poklicu.

In ni jih vojvoda pozabil Molnarjevih; ko je žena ozdravela, bil je čuvaj boljše plačan in prestavljen na lahko stražnico blizu mesta, kjer je svojega sina pošiljal v šolo ter mu naročal, naj vsikdar v svojem poklicu zvesto spolnuje svojo dolžnost.

ponev z mastjo ali maslom, pokrije naj se precej s plebatim pokrovom, ali kako drugo pripravno posodo, potem plamen ugasne, ker mu manjka zraka. Če nimaš pripravnega pokrova pri roki, zaduši plamen s pepelom ali peskom. Zlasti pa se varuj, da ne priliješ vode, ker to plamen le še poveča. — Kadar gasiš ogenj z vodo, pazi zlasti na to, da jo hitro izliješ, pa ne vse na eno mesto, ampak enakomerno razdeljeno. Z jedno škropilnico vode, ki ima pri svojem kropilu mnogo luknjic, se pogosto več opravi, kot z mnogimi škafi vode, ki se izlijejo na posamezne kraje. Najprej polij tisti kraj, kjer se je ogenj začel, in pojdi od tod vedno naprej, ne da bi kak goreč del izpustil.

Ako plamen vžge obleko kake osebe, kar se pri peči ali v kuhinji lahko primeri, je najbolje, če se dotična oseba vrže na zemljo ter valja semtertje, da na ta način plamen zaduši. Po konci stati je nevarno, ker se plamen dviga in je nevaren glavi in obrazu. Prav dobro je, take osebe oviti z dobro zmočenimi debelimi rjuhami ali robci. — Gorečega petroleja pač nikar ne poskušaj pogasiti z vodo, ampak vrzi nanj prsti, pepela, peska ali gnoja, da ogenj udušiš.

Protí stlnarjem ali nagim polžem v zelenjadem vrtu se priporoča to-le sredstvo. Zakoplji v tla navadne skledice, ki se devajo pod cvetlične lončke. Ko se začne mračiti, naliž vanje za 1 cm. piva. Polžem je pivo ljubše kot vse drugo, zato prilezejo do skledic ter v njih utonejo. Nekdo, ki je poskušal le z dvema skledicama, je pokončal na istem mestu brez truda in z malimi troški 470 polžev.

Po cent tlak iz apna, pepela in peska. Iz pepela od rujavega premoga, peska in apna se

dá napraviti zmes, ki je prav dobra za tlak po skednjih, hlevih, kolarnicah in vežah, celó za napravljane streh po obokanih poslopjih. V ta namen se ugasi poldrugi del žganega apna, ter se pomeša s polovico tacega peska, ki nima ilovice v sebi in z osmimi deli pepela, presejanega skozi redko sito. Pepel se pomeša z vodo v precej gosto kašo, katere se namaže kakih 15 cm. na debelo ter se s kelo pogladi. Po hlevih se morajo taka tla, ko so se dobro posušila, namazati s katranom; na taci krajih pa, kjer so tla zeló vlagi izpostavljena, z oljnato barvo. Ta se izmije lahko z žajfničo, ne da bi vlaga noter prodrla.

Slab čopič (penzelj) popraviš, če ga pomešiš v olje ter ž njim potem potegneš enkrat po vročem železu tako, da se ščetine od obeh strani železa dotaknejo. Na to ga pa hitro vtakni v pripravljeno mrzlo vodo. Čopič je potem dostikrat boljši, kot je bil nov.

Plesniv kruh ni dober za naše domače živali. Skoraj splošno se rabi plesniv kruh kot piča za našo perutnino. A to ni dobro in se po-

gosto hudo maščuje. Kakor je kruh — če se ga zmerno daje — dobra piča za vse naše domače živali, tako je plesniv kruh celo strupen in škodljiv, ker lahko provzroči bolezen ali pa celo smrt in utegne tudi na breje živali nevarno vplivati. Da se ta nevarnost prepreči in plesnjoba na kruhu stori neškodljiva, se priporoča, kruh prej skuhati, predno se dá domačim živalim, ker s tem se plesenj pokonča in napravi neškodljiva.

Da ti rože dalje časa cvetó, si pomagaj s tem, da potrgaš kako tretjino popkov, ko so še čisto mladi. Tako dobiš skozi dolgo časa mnogo rož, ki so tudi popolno razvite.

Tržna cena v Mariboru. Pšenica 6 gld. 60 kr., rž 5 gld. 20 kr., ječmen 4 gld. 80 kr., oves 3 gld. 70 kr., koruza 5 gld. 25 kr., proso 5 gld. 45 kr., hajdina 5 gld. 90 kr., krompir 2 gl. 73 kr., vse po hektolitru; liter prosenega pšena 10 kr., žganja 60 kr., piva 20 kr., vinskega jesiha 20 kr., mleka svežega 10 kr., posnetega 8 kr., kilo govedine 54 kr., teletine 56 kr., mlade svinjetine 56 kr., jajce 2 kr.

Razne vesti.

(Odbor katoliškega političnega društva) v Ljubljani je mej drugim v zadnji seji sprejel 44 novih udov ter določil, da se četrti društveni shod vrši v Smledniku v nedeljo, 27. t. m. Prečastiti gosp. državni in deželni poslanec kanonik Klun bo de poročal o delovanji državnega zbora; deželni poslanec in odbornik g. Oton Detela o delovanji deželnega zbora. — Društveni odbor vabi tem potom ude in prijatelje društva, vzlasti v Smledniku in okolici, da se vdeležé v obilnem številu. Pričetek ob 4. uri popoldne.

(V Marijanišču) so sklenili 12. julija šolo s slovesno poskušnjo, pri kateri sta bila pričujoča tudi prevz. gosp. knezoškof in blag. gosp. deželni predsednik baron Winkler, ki sta oba zelo pohvalila šolo, ki res izvrstno in vspešno deluje. — Bog nakloni sirotam v Marijanišču prav obilno dobrotnikov, da bi vedno več zapuščenih sirot našlo ondi varno zavetje.

(**Krščanski detoljub**) z lepo prilogo: Posvečevanje dneva s svetimi mislimi je ravno kar izšel ter bode gotovo dobrodošel vsem detoljubom.

(Na Vačah) pri Litiji so slovesno obhajali slavnost dne 13. julija, ko so odkrili spominsko ploščo na rojstni hiši tržaškega škofa in slovenskega pisatelja Mateja Ravnikarja; ta je bil rojen dne 20. sept. 1776 in je bil l. 1830 izvoljen za tržaškega škofa. Deloval je posebno vspešno za cerkev in domovino; govoril

in pisal izredno lepo slovenščino ter ji pridobil tudi stolico v bogoslovnici; zapustil je tudi svoje imetje v dobre namene. — Slovesnost se je lepo izvršila, sv. mašo je daroval č. gosp. kanonik Klun, v cerkvi je govoril g. prof. Toma Zupan, zunaj cerkve pa gg. L. Svetec in dr. Vošnjak.

(Družba sv. Cirila in Metoda) je izdala V. zvezek svoje lepe knjižnice, kjer se popisuje življenje Mat. Ravnikarja, tržaškega škofa. — Tudi ta zvezek prav toplo priporočamo bralcem v naročilo.

(Čč. gg. novomašniki ljubljanske škofije) bodo darovali nove sv. maše po naslednjem redu: Janez Bartelme, 27. julija ob 10. uri v Kočevju; Fr. Ferjančič, 27. julija ob 10. uri na Gočah; Fr. Fik, 3. avgusta ob 10. uri v Rudniku; Edvard Kosobud, 20. julija ob 10. uri v Radovljici; Martin Nemanič, 27. julija ob 10. uri v Metliki; Anton Pfajfar, 3. avgusta ob 6. uri v Selcah; Janez Pfajfar, 3. avgusta ob 10. uri v Selcah; Francišek Rajčevič, 27. julija ob 10. uri na Trati; Janez Soukup, 20. julija ob 1/2 6. uri pri čč. gg. uršulinkah v Ljubljani; S. Šmitek, 20. julija ob 7. uri pri nunah v Loki; V. Vondrašek, 3. avgusta v Purkarcu na Češkem; Josip Wrus, 20. julija ob 9. uri pri sv. Petru v Ljubljani; Janez Zakrajšek, 27. julija ob 1/2 6. uri pri čč. gg. uršulinkah v Ljubljani; A. Žnidaršič, 3. avgusta ob

10. uri v Dobropoljah; Anton Antončič, 20. julija ob 10. uri v Cerkljah na Dolenjskem; Josip Debevec, 27. julija ob 10. uri v Bégunjah pri Cerknici; Ferdinand Erker, 3. avgusta ob 10. uri pri Stari Cerkvi na Kočevskem; Rudolf Gregorič, 3. avg. ob 9. uri pri sv. Jakobu v Ljubljani; Dominik Janež, 20. julija ob 9. uri v Frančiškanski cerkvi v Ljubljani; Frančišek Pavlič, 3. avgusta ob 9. uri v Kamniku; Frančišek Pešec, 27. julija ob 10. uri v Tomišlju.

(Na osrednjem bogoslovskem učilišču) v Gorici končajo šolsko leto v soboto dne 19. t. m. Goriška nadškofija dobi letos trinajst duhovnikov za pastirsko službo, in sicer 7 Slovencev in 6 Italijanov. Tržaška škofija dobi 23 mladih duhovnikov, poreško-puljska tri, krška dva. Že veliko let ni bilo novomašnikov v imenovanih škofijah, pa tudi pomanjkanje duhovnikov morda nikoli tako veliko.

(Novomašniki lavantinske škofije.) Dne 21., 23. in 25. t. m. bodo v Mariboru posvečeni gg. iz 4. leta: Fr. Brglez st. iz Šentjurija, Fr. Brglez ml. iz Ponikve, Fr. Bartkovič iz Kapele, Fr. Kakuška s Češkega, A. Kolar iz Šentjerneja, Frid. Kukovič iz Celja, Fr. Mandeliček s Češkega, A. Mojžišek s Moravskega, J. Plepelec iz Središča, J. Potovšek od Sv. Marjete, J. Sigel od Sv. Križa, J. Tajek s Češkega, J. Toman s Češkega, R. Vaelavik s Češkega, K. Wenig s Češkega, A. Zavadič z Moravskega; iz 3. leta: J. Ozmec iz Središča, L. Skuhersky s Češkega, M. Štrkelj od Sv. Križa in M. Žekar iz Žusma.

(„Iskrice“). Zbirka pesmij in povestij, spisal Janko Leban, učitelj. — Tudi ta drugi zvezek hrani polno lepega gradiva namenjenega slovenski mladini. Gotovo bo ta knjižica otrokom bistrila glavo in blazila srce, zato jo mladinsko ljubom priporočamo v naročilo.

(V Trstu) so učenci tamošnje slovenske šole, ki jo podpira šolska „Družba ss. Cirila in Metodija“, na praznik slovanskih apostolov bili pri sv. maši, kjer so molili za svoje dobrotnike. Po službi Božji so domoljubi priredili nedolžno veselico. Otroci so peli in deklamovali. Za spomin so dobili podobice ss. Cirila in Metodija.

(Dan ss. Cirila in Metodija) je na Moravskem, kjer počiva truplo sv. Metodija, zapovedan praznik, ker onde sveta brata častijo kot deželna zavetnika ali patrona. Tamošnji knezonadškof kardinal dr. grof Fürstenberg so imenovani svetek letos odmenili v to, da so izšolanim mladeničem v Olomucu delili zakrament sv. Reda ali mašništva. V Zagrebu, kjer praznik ni zapovedan, se je sveto opravilo vršilo v nedeljo dne 6. julija; slovesno sveto mašo služil je znani učenjak in prelat dr. Rački, pridigal pa župnik

dr. Boroša. Da tudi Slovenci ne zaostajajo, tega pač ni treba praviti. Saj se na tisoče slovenskih rok sklepa vsaki dan, ko bogoljubni udje „Bratovščine ss. Cirila in Metodija“ opravljajo bratovske molitve. Pred štirimi leti smo ustanovili šolske „Družbo ss. Cirila in Metodija“ v podporo učečej se mladeži. Koliko pa je po slovenskem gorovju blesketalo kresov na slavo slavnima blagovestnikoma, kdo li bi to zamogel prešteti? In ta hvalevredna prikazen ob enem spričuje, da se tudi domoljubna zavest lepo širi med vernimi mladeniči slovenskimi.

(Sneg) pokril je gore na Tirolskem dne 6. julija. Po Švicarskem je pa sneg dne 1. julija poljščino ponekod skoro popolnoma vničil.

(Pomenljivo ime.) A: Ti, ali si že slišal, da se je naš prijatelj N. oženil; morebiti veš, kako je ime njegovi nevesti? — B: „Tri tisoč goldinarjev“, za drugo ime nisem vprašal.

(Napoleon in pajk.) Nekateri Italijani so zelo sovražili Napoleona I.; zato podkupijo njegovega kuharja, ki je bil tudi Italijan, naj ga zastrupi. V začetku se brani kuhar, a slednjič ga vendar premaga pohlep po denarju in zato pri priliki vrže strup v črno kavo, namenjeno za Napoleona. Ravno se je pri oknu stoječi Napoleon pogovarjal s kraljem-namestnikom Evgenom, ko mu prineso kavo; cesar še nekaj časa govori, v tem pa se spusti izpod stropa pajk ter pade v kavo. Napoleon to zapazi ter reče: „Ah, spak, pogledite pajka v kavi!“ „Pajek prinaša srečo“, odvrne mu eden od generalov. „Ne vem, kakšno srečo naj bi mi pajk prinesel v tem slučaju, le kavo mi je pokazil“, pravi cesar; „v stran mi odnesite“, veli služabniku. — Kuhar pa je med tem poln skrbi stal v kuhinji, vest se mu je jela vzbujati, zakaj da je to storil. Že hoče sam v dvorano, da bi popravil svojo krivdo, v tem pa sluga prinese kavo nedotakneno, v njej je videl velikega pajka. — Napoleonu in kuharju je pajk v tem slučaju donesel veliko — terno.

(Iz šole.) Oče: No, Janez, koliko so ti jih pa zopet danes neporednežu našli v šoli, ker se tako kisló držiš? — Sin: Kaj meni mar; jaz se ne menim za to, kar se za mojim hrbtom godi.

(Zdravilo za skopuha.) Star, bogat skopuh je naenkrat zbolel. Zato pokliče zdravnika. „Moja glava je tako težka, kar vse se mi vrti in vse vidim kar po dvoje.“ Zdravnik preišče bolnika, in ko spozna, da mu ni nič hudega ter ga bolezen že mineva, zapiše mu pred odhodom to-le zdravilo: „Precej pojedite štet svoj denar; ker vse po dvoje vidite, boste našli dvakrat toliko, kolikor imate in to vas bo tako razveselilo, da boste precej zdravi.“

(Kako je kaj?) vpraša v poletni vročini prijatelj prijatelja. Ej slabo je, mnogo muh in malo denarja.

— O potem si pa lahko pomagaš, da muhe preženeš in denar zaslužiš. Naredi iz vsake muhe slona, kakor to ljudje dobro znajo, potem pa prodajaj dragoceno slonovo kost in denarja bo dovolj.

(Snaga.) Veš, prijatelj, jaz nesnažnih, umazanih ljudi kar trpeti ne morem; snaga mi je nad vse ljuba; in zato se mi zdi, kakor bi mi nekaj manjkalo, ako se ne umijem — osem dni. — Takih snažnih ljudi je pri nas mnogo najti, ki se umivajo samo ob — nedeljah. — Snažnost je poglavitna podpora trdnega zdravja.

Vabilo na naročbo.

Príšlo se je drugo polletje. Čas je ponoviti naročnino za tiste, ki dobivajo list, pa ga še plačali niso. Pa tudi na novo pristopiti uljudno vabimo, a pri novih naročnikih prosimo lepo, da se vselej razločno pridene beseda nov, ker se s tem delo opravištvu silno zlajša, ko ni treba še le mučno iskati. — Ako bi kdo želel še poprejšnje liste t. l., mu moremo ustreči še z vsemi letošnjimi številkami. „DOMOLJUB“ stane za celo leto 80 kr., za pol leta 40. Na naročila brez poslane naročnine se ne ozira. Naroča se pod naslovom:

Opravištvu „DOMOLJUBA“ v Ljubljani.

Tržne cene v Ljubljani

dne 16. julija.

	gl. kr.		gl. kr.
Pšenica, hktl.	6 82	Špeh povejen, kgr.	70
Rež, „	4 6	Surovo maslo, „	70
Ječmen, „	3 58	Jajce, jedno „	2
Oves, „	3 57	Mleko, liter „	8
Ajda, „	5 36	Goveje meso, kgr.	59
Proso, „	4 87	Telečje „ „	54
Koruza, „	4 87	Svinjsko „ „	62
Krompir, „	4	Koštrunovo „ „	36
Leča, „	10	Pišanec „	35
Grah, „	10	Golob „	17
Fižol, „	9	Seno, 100 kgr.	1 45
Maslo, kgr.	90	Slama, „ „	1 45
Mast, „	70	Drva trda, 4 mtr.	6 20
Špeh svež, „	60	„ mehka, „ „	4 20

Vodnikovo kamenosekarstvo

v Ljubljani, kolodvorske ulice,

častiti duhovščini in slavnemu občinstvu uljudno naznanja, da je preskrbelo na novo z raznimi spominki svojo največjo zalogo vsakovrstnih nadgrobnih spomenikov ter se priporoča istim za obilno naročbo. Prečastitim farnim predstojnikom se najuljudneje priporoča za naročbo umetnih cerkvenih del, kakor altarjev, obhajilnih miz itd., sploh vsega v to stroko spadajočega dela po najnižji ceni. (15—9)

Prihodnja številka „DOMOLJUBA“ izide dne 7. avgusta.

Najcenejši, najboljši, preskušen, rujavi lesni pomaz

BARTEL-ov izvirni carbolineum

varuje trajno (16—4)

pomazane plotove, kolarnice, skladišča, vozove, gospodarsko orodje, tla itd. pred gnjilobo, glivami, oštorjenjem in žuželkami. V hlevih razkužuje.

1 kgr. zadostja za 6 kvadratnih metrov. Pregled brezplačno. Kakovost neprekošeno zagotovljena. 5 kgr. 1.50 gl., 100 kgr. 16 gl. z Dunaja.

Najcenejša karbolna kislina, karbolno apno, kolomaz. Prekupcem rabat.

Mihael Barthel in drugovi,

kemijska tovarna v Ratisboni in na Dunaji, X. okraj, Keplergasse Nr. 20. (Ustanovljena 1781.)

Zaloga imata brata Eberl v Ljubljani.

J. & S. KESSLER v BRNU,

7 Ferdinandove ulice 7.

Največja, najcenejša zaloga pomladanskega in letnega blaga.

Poletensko grebenasto sukno,

ki se dá prati in je jako elegantno in trdno za gospode, dvajsetih boj, 20 cm. širokosti za

celo obleko

6.5 metra le 3 gl.

Kdor le jedenkrat kupi, prepriča se, kako izvrstno se dá prati in kako trdno je.

Brnska sukna

se razpošiljajo po čudovito nizki ceni in sicer:

po gl. 3.75 3.10 m. za celo obleko.

po gl. 5.50 3.10 m. za boljše obleko,

po gl. 8.50 3.10 m. za fino obleko,

po gl. 6.— 2.10 m. za ogrtač, frane, piquet-gilet za gl. 1.50,

Blago za talarje za prečast. duhovščino (tudi za poletne suknje) 1.20 m široko, meter gl. 1.50

Črni peruviennes in doskins za salonske obleke po 3.25 m. od gl. 10.— naprej.

Modno blago za gospé.

Karirano in črtasto blago

60 cm. šir. za ponočne suknje in otroška oblačila, 10 m. gl. 2.50.

Jeupon in trojično blago v vseh modnih barvah 10 m. prve vrste gl. 3.50, druge vrste gl. 2.80.

Kupi se o priliki! Zefir-blago, pristno in krasne barve, 75 cm. široko 10 m. le gl. 3.50

Brokat- in Jacquard-blago, 60 cm. široko, vsa h mo-gočih barv, 10 m. gl. 3.60.

Doris, najnovejše karirano modno blago, čista volna, 10 m. prej gl. 10, sedaj le gl. 6.50.

Nervy, 90 cm. šir. nežno črtano modno blago v najnovejših barvah 10 m. le gl. 4.50.

Kašmir, dvojna širjava, črna in barvana, 10 m. 4 gl.

Volneni atlas, dvojna širjava, volneno blago, črne in drugačne modne barve 10 m. gl. 6.50.

Modrotiskani kreton, 10 metrov gl. 2.50 in gl. 3.20.

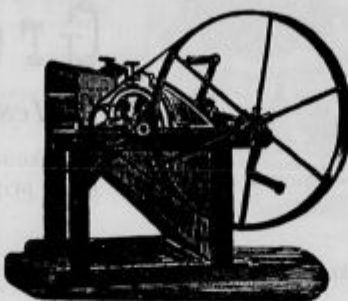
Elegantno in bogato omišljeni vzorci se pošiljajo gospodom krojačem brezplačno.

Ceniki o perilu za gospode in gospé, o galanterijah, vzorci sukna in rezanega blaga brezplačno in franko. Pošilja se s poštnim povzajem. (16—8)

Loterijske srečke.

Trst	12. julija:	53,	21,	52,	10,	41.
Ljubljana	12. julija:	4,	29,	15,	55,	52.
Gradec	5. julija:	77,	74,	48,	73,	13.
Dunaj	5. julija:	57,	6,	48,	44,	21.
Brno	9. julija:	71,	51,	8,	27,	15.
Praga	16. julija:	48,	10,	22,	49,	65.

Vsi stroji za kmetijstvo in vinorejo!

Stiskalnice in mlinci za olive,
vinske in sadne stiskalnice,
priprava za odstranjenje peronosperie,
mlinci za grozdje in sadje,
avtomatične stiskalnice za zeleno pičo

najnovjša
santava
v raznih
velikostih.

Mlatilnice, čistilnice in vitala, stroji za
ropkanje turšice, sejalniki, orala itd. itd.
Sušilne priprave za sadje in sočivje.

Škoporeznice v največji izbiri prodaja izvrstno
izgotovljene in po tovarniških cenah

IG. HELLER, Dunaj, Praterstrasse 78.

Katalogi in vsako pojasnilo na zahtevanje gratis in franko.

Razprodajalcem najugodnejši pogoji.

(10-8)

Sposobni zastopniki se iščejo ter dobro plačajo.

„Zum gold.
Reichsapfel“

J. PSERHOFER-ja

lekarna
na Dunaji,

I., Singerstrasse šte. 15.

Kri čistilne kroglice, poprej univerzalne kroglice imenovane, zaslužijo po vsej pravici poslednje ime, ker je v resnici premnogo bolezni, pri katerih te kroglice izvrstno pomagajo. Že mnogo desetletij razširjene so te kroglice splošno, mnogi z dravniki jih zapisujejo, in malo je rodbin, v katerih ni male zaloge tega izvrstnega domačega zdravila. — Škatlica s 15 taciimi kroglicami stane 21 kr., 1 zavoje s 6 škatlicami 1 gld. 5 kr., pri nefrankovani pošiljavi po povzetju 1 gld. 10 kr. — Če se naprej pošlje denar, stane s poštne prosto pošiljavo: zavoje kroglice 1 gld. 25 kr., 2 zavoja 2 gld. 30 kr., 3 zavoji 3 gld. 35 kr., 4 zavoji 4 gld. 40 kr., 5 zavojev 5 gld. 20 kr., 10 zavojev 9 gld. 20 kr. (Menj nego jeden zavoje se ne odpošlje.) — Prosi se, da se zahtevajo izrecno

Pserhoferjeve kričistilne kroglice
in gleda na to, da ima vsaka škatlica na pokrovnem navodilu za rabo ime J. Pserhofer in sicer v rdeči barvi.

Balzam za ozebljine J. Pserhoferjev. Lonček 40 kr. S frankovano pošiljavo 65 kr.

Trpotčev sok, proti kataru, hripavosti, krčevitemu kašlju itd. Steklenica 50 kr.

Američansko mazilo za protin 1 gld. 20 kr.

Prašek proti potenju nog škatlica 50 kr., s frankovano pošiljavo 75 kr.

Balzam za gušo flakon 40 kr., s frankovano pošiljavo 65 kr.

Zdravilna esenca (Praške kapljice) proti sprijenemu želodcu, slabemu prebavljenju itd., steklenica 22 kr.

Angleški čudezni balzam steklenica 50 kr., mala steklenica 12 kr.

Fijakarski prašek proti kašlju itd., škatlica 35 kr., s frankovano pošiljavo 60 kr.

Tannochinin-pomada J. Pserhoferja, najboljšje sredstvo za pospeševanje rasti las, škatlica 2 gld.

Univerzalni obliž prof. Steudela, domače sredstvo proti ranam, oteklinaam itd., lonček 50 kr., s frankovano pošiljavo 75 kr.

Universalna čistilna sol A. W. Bullrich-a. Izvrstno domače zdravilo proti posledicam slabega prebavljenja, škatlica 1 gld.

Razven tu omenjenih izdelkov ima še vse v avstrijskih časopisih naznanjene tu- in inozemske farmaceutične specialitete in se predmeti, ki bi slučajno ne bili v zalogi, preskrbe na zahtevanje, točno in cenó. — Pošiljatve po pošti izvrše se najhitreje proti predpošiljavi zneska, večje pa proti povzetju. — Če se denar naprej pošlje (najbolj po poštnej nakaznici), je poština dosta nižja, nego pri pošiljavi s povzetjem. (12-11)

Navedene specialitete dobijo se tudi v Ljubljani pri lekarnarju G. Piccoli-ju.

Deželna lekarna

Ludovika

v LJUBLJANI,

priporoča prečast. gospodom du-
poskušena in po najboljših pred-pri „Mariji Pomagaj“
Grečelna

Mestni trg št. 11,

hovnikom in p. n. občinstvu svoja
pisih pripravljena zdravila, kot:Angleški čudoviti balzam, 1 stekl. 10 kr., duc.
1 gold., 5 duc. 4 gold.Aromatični tobačni prašek, glavo krepčajoče
sredstvo. 1 stekl. 20 kr., duc. 2 gold.Bastierjeve kapljice zoper kolero, občno znano
braniło proti kolero, kolerinu in koliki. Stekl. 35 kr.Cvet zoper gušo in napeti vrat. Stekl. 20 kr.,
duc. 2 gold.Cvet zoper luskinе, najboljša sredstvo za odstra-
njenje sitnih luskin na glavi, ki so tolikrat vzrok plešam.
Cena z navodilom rabe 80 kr.Cvet zoper protin in revmatizem za odpravo
vsakovrstnih bolečin, bodisi akutnih ali kroničnih. Cena
steklenice 50 kr. duc. 5 gold.Dorševo ribje olje najboljša baža, katero jedino
zapisujejo zdravniki proti kašlju, škrofelnom itd. Mala
stekl. 50 kr., velika 90 kr.

Elizabetina ustna voda, Stekl. 50 kr.

Francova zdravilna esenca, proti boleznim v že-
lodeci in na jetrih, mrzlici itd. Stekl. 10 kr., duc. 1 gold.,
5 duc. 4 gold.Francosko žganje s soljo ali brez soli v steklenicah
po 20, 50 kr. in 1 gold.Grenko, tudi želodec krepčujoče vino, iz naj-
zdravilnejših gorenjskih rastlin. Steklenica, ki drži pol
litra, z navodilom rabe 80 kr.Horstova voda za oči proti unetim očem, njih
kataralnim afeccijam. Cena stekl. 50 kr., duc. 3 gl.Kapljice za bledice, dobro sredstvo proti pomanj-
kanju krvi. Stekl. 40 kr.

Kapljice za krč, neprekosljive, 36 kr., duc. 3 gl.

Kapljice zoper mrzlico. Stekl. 30 kr., duc. 3 gold.

Klineška pomada pospešuje rast las. Lonček 50 kr.

Kri čistilna kroglice proti vsem boleznim, ki od
želodca prihajajo. Cena škatlici 21 kr., zavitek s 6 škatl. in
navodom rabe 1 gl. 5 kr., 6 zavitkov 5 gl. 25 kr.Kri čistilni čaj Küllerjev. Majhen zavitek 75 kr.,
velik 1 gold. 30 kr. z navodom rabe vred.Kroglice za bledice dr. Blanda (pocukrane)
proti pomanjkanju krvi (bledici, slabosti, pešanju). Škat-
ljica velja 60 kr.Kroglice za trakulje, gotovo sredstvo proti tra-
kulji. Cena z navodom 2 gold.Malaga-vino najboljša vrsta za prebolele. Stekl.
1/2 litra 60 kr., 1/2 litra 1 gl. 20 kr., liter 2 gl. 20 kr.Marijino-celjske kapljice, slavno znano in zelo
prijubljeno zdravilo proti boleznim želodca. Steklenica
20 kr., duc. 2 gold., 5 duc. 7 gold. 50 kr.

Maža za gušo, lonček 35 kr.

Maža za kile, za vsakovrstne tudi zastarane 1 gl.
Obliz zoper kurja očesa, Luzerjev 60 kr., ravno
tak od mene le 40 kr.Pagliano-sirup, pravi iz Florencije, varuj se nič-
vrednih ponaredb, cena 1 gold.**Homeopatična lekarna.**Deželna lekarna pri „Mariji Pomagaj“ je, kakor znano, najprva in najstarejša homeopatična lekarna na
Kranjskem. Napravljajo se te zdravila iz posebne dobrote in čistote ter najtočnejše. Isto tako se dobé vsa zdravila
po receptih napravljena, vedno sveža in najboljše vrste. Po pošti se vsak dan dvakrat razpošilja.

Cenik pošljem, ako se naroči, gratis in franko, v katerem je še veliko več in bolj natančno popisanih zdravil.

Prost in vjudno, me p. n. občinstvu priporočati.

Z velespoštovanjem

Prašek za ščurke. Škatljica 30 kr.
Rudečl dunajski sok zoper kašelj. Stekl. 40 kr.
Ruska maža za ozeblino, jako dobro sredstvo.
Lonček 40 kr.

Sallitino kisl ustna voda. Stekl. 50 kr.

Sallitino kisl zobni prašek. Škatljica 30 kr.

Sirup iz planinskih zelišč proti kašlju, hripa-
vosti, pljučnim boleznim itd. napravljen iz pravih pla-
ninskih zelišč. Stekl. 50 kr., duc. 5 gl.

Strup za podgane, najmočnejše sredstvo. 20 kr.

Strup za stenice. Steklenica 40 kr.

Tinktura za rast las. Steklenica 60 kr.

Tinktura za kurja očesa, bradavice in trdo kožo.
Stekl. 40 kr., 1/2 duc. 2 gold.Univerzalni jedilni prašek, izvrstno sredstvo
proti zlatej žili, slabemu želodcu, zgagi, pomanjkanju
slasti do jedij in zabasanju sploh jako priljubljen. Škat-
ljica z navodom rabe 50 kr.Univerzalni zdravilni obliz (flajšter) zoper vsako-
vrstne rane, vnetje otekline itd. Škatljica 30 kr.Ustna voda dr. Dufova iz ameriških rastlin, ohr-
njuje zobe in ozdravi vsakovrstne zobne bolečine. 60 kr.Voda za čiščenje obraza, pege, ogrce, grinte in
druge nečistoče kože. Stekl. 80 kr.

Zobne kapljice. Stekl. 10 kr., duc. 90 kr.

Zobni prašek po dr. Helderji z dodatkom sali-
cilno-kislega natrona je jako priljubljen. Škatljica 30 kr.Železnato klineško vino pokrepča želodec. Cena
butelj 1 gold. 20 kr.Železnato salo iz kitovih jeter najboljša vrsta, za
krepčanje slabih otrok, katerim manjka krvi. Stekl. 60 kr.Želodčne kapljice Marije Pomagaj. Napravljene
so iz zelišč gorenjskih, zlasti okrog Brezij pri Mariji
Pomagaj nabranih, katere imajo lastnost vsakovrstne želo-
dčne bolezni ozdraviti. Stekl. 30 kr., duc. 3 gold.Medicinska mila, lepo dišeče pomade, lasna
olja, parfumi, itd. vedno v zalogi.**Živinska zdravila.**Homeopatične kaplice za prašice zoper vse pra-
šičje bolezni. Stekl. 30 kr.Prašek za prašice po poskušnjah potrjen proti pere-
čemu ognju, vraničenemu in pljučnemu prisadu, pomanj-
kanju slasti do jedij, driski, kataru, itd. Zavitek 30 kr.Konjski cvet za utiranje udov, trzanje, oteklino,
spahnenje šipe na kolenu. Stekl. 1 gl. Liter 2 gold.Poskušeni konjski prašek. Zoper vsakovrstne
konjske bolezni. Ako se konju vedno po malo daje tega
praška, obvaruje se ga čestokrat nalezljivim boleznim.

Zavitek 50 kr.

Poskušeni mlečni in goveji prašek. Ta prašek
je skušeno čistilo krvi ter izganja vse bolezenske snevi
iz života. Zavitek 50 kr.

Pasje kroglice proti pasjim boleznim. Škat. 50 kr.

Lud. Grečel, lekar.